



Vlaams
Parlement

ingediend op **37-D** (2015-2016) – Nr. 2
15 juni 2016 (2015-2016)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Piet De Bruyn

over het verslag

van het Rekenhof

over ontbossing en compensatie.
Uitvoering van de compensatieplicht bij ontbossing
en werking van het Bossencompensatiefonds

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
Gwenny De Vroe, Lydia Peeters;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Plaatsvervangers:

Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Katrien Partyka;
Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
Bert Moyaers, Els Robeyns;
Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

Documenten in het dossier:

37-D (2015-2016) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

INHOUD

I.	Toelichting door het Rekenhof	4
1.	Onderzoeksvragen	4
2.	Ontheffing, vergunning en compensatie	4
3.	Uitvoering compensatieplicht	5
4.	Besteding van het Bossencompensatiefonds	6
5.	Aanbevelingen aan de minister	7
II.	Replik van de minister	7
III.	Vragen en opmerkingen van de leden	9
1.	Tussenkost van Hermes Sanctorum-Vandevoorde	9
2.	Tussenkost van Wilfried Vandaele	10
3.	Tussenkost van Valerie Taeldeman	10
4.	Tussenkost van Bruno Tobback	10
5.	Tussenkost van Gwenny De Vroe	11
6.	Tussenkost van Tinne Rombouts	12
IV.	Antwoorden	12
1.	Antwoorden van de minister	12
2.	Antwoorden van het ANB	13
3.	Antwoorden van het Rekenhof	14
V.	Bijkomende vragen en antwoorden	15
	Gebruikte afkortingen	18
	Bijlagen: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn hield op 24 mei 2016 een gedachtewisseling over het verslag van het Rekenhof over ontbossing en compensatie (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 37-D/1) met Jan Meyus en Chris Leflere, eerste auditeurs bij het Rekenhof, en met Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw en Carl De Schepper, teamverantwoordelijke bij de entiteit Strategie en Innovatie van het ANB.

De getoonde presentatie van het Rekenhof is terug te vinden op de [dossierpagina](#) van dit stuk op www.vlaamsparlement.be.

I. Toelichting door het Rekenhof

1. Onderzoeksvragen

Jan Meyus, eerste auditeur bij het Rekenhof, stelt dat het Rekenhof in zijn onderzoek van ontbossing en compensatie een antwoord zocht op drie vragen. De eerste luidde of de minister en het ANB hun opdracht inzake ontbossingen op een effectieve wijze uitvoeren. Die betreft advisering naar aanleiding van aanvragen tot stedenbouwkundige en verkavelingsvergunningen, de verlening van ontheffingen op het ontbossingsverbod en de goedkeuring van compensatievoorstellen. Tweede vraag was of de minister en het ANB de uitvoering van de compensatieplicht goed opvolgen, zowel de compenserende bebossing in natura als de betaling van de bosbehoudsbijdrage. Tot slot ging het Rekenhof na of de middelen van het Bossencompensatiefonds op een effectieve wijze worden besteed. Die bestedingen bestaan uit aankopen door het ANB en projectsubsidies. De spreker toont ook een slide met een overzicht van de onderzoeksvragen.

2. Ontheffing, vergunning en compensatie

Ontbossing is principieel verboden, maar in de gevallen die zijn bepaald in het Bosdecreet mag met een voorafgaande stedenbouwkundige vergunning toch worden ontbost. Ook als ontheffing van het ontbossingsverbod wordt verleend, blijft een stedenbouwkundige vergunning vereist. In de regel is compensatie nodig. Het onderzoek slaat op die algemene regeling. Allerlei uitzonderingen komen niet aan bod, zoals illegale ontbossing of ontbossing die enkel moet worden gemeld.

Voor de ontheffingen van het ontbossingsverbod gaat het om ongeveer 50 hectaren per jaar. De medewerkers van het ANB brengen per jaar ongeveer 900 adviezen bij stedenbouwkundige aanvragen uit en dat resulteerde de afgelopen 14 jaar in een totaal van ongeveer 3400 ha waarvoor een vergunning tot ontbossing werd afgeleverd.

Die cijfers zijn het resultaat van bevraging medio 2015 door het Rekenhof zelf van de databank die het ANB daarover bijhoudt. Verschillen met andere cijfers die circuleren, kunnen liggen aan het ogenblik van de bevraging, maar ook aan het feit dat er in tegenstelling tot wat men zou verwachten verschillen blijken te zijn tussen gegevens op perceel- en dossierniveau, en dat sommige dossiers blijkbaar om een of andere reden niet worden meegeteld bij een bepaalde bevraging. Op grond van die vaststellingen beveelt het Rekenhof aan de gegevens volledig en juist te registreren.

De onderzoekers beoordeelden, onder meer door middel van bevragingen, wat de risico's zijn dat er iets misgaat in het proces dat er in de regel alleen kan worden ontbost na een weloverwogen beslissing en met gepaste compensatie. Daarbij

beschouwden ze de drie voornaamste betrokkenen: de burger, de vergunningverlener en het ANB.

Wat de burger betreft, verstrekt het ANB informatie over de ontbossingsregeling. Gelet op het stijgend maatschappelijk bewustzijn, kan worden aangenomen dat het, als het fout gaat, vooral gaat om beperkte ontbossingen in residentiële woonzones en ontbossingen in risicozones zoals zones voor weekendverblijven. Dat risico noemt de spreker reëel en moeilijk beheersbaar.

Wat de vergunningverlener betreft, in de regel de gemeente, stelde het Rekenhof vast dat die is geïnformeerd middels een omzendbrief. Voor de aanpak op lokaal vlak van de ruimtelijk bedreigde bossen is er echter nog geen omzendbrief die aangeeft hoe lokale besturen plannen, vergunningen en projecten moeten beoordelen. De vergunningverlener volgt doorgaans het advies van het ANB, hoewel dat niet bindend is behoudens voor bossen gelegen in het Vlaams Ecologisch Netwerk. Het ANB heeft echter geen beoordelingskader om na te gaan in welke gevallen het toch in beroep zou moeten gaan tegen beslissingen die afwijken van zijn advies. Het Rekenhof beveelt dan ook aan dat het ANB een dergelijk beoordelingskader opmaakt. Zoals voorgeschreven bezorgt de vergunningverlener zijn beslissingen aan het ANB. Alleen bij beslissingen in beroep of van gewestelijke diensten loopt dat wat moeizamer.

Derde betrokkene is het gewest zelf, in het bijzonder het ANB en het kader waarin het werkt. De onderzoekers stelden vast dat de principes decretaal en reglementair zijn verankerd, wat uiteraard een goede zaak is. Het ANB heeft interne richtlijnen uitgevaardigd die het mogelijk maken dat de medewerkers degelijke adviezen verstrekken bij ontheffingen, stedenbouwkundige aanvragen en de bijhorende compensatievoorstellen. Het probleem bij de adviesverlening is dat soms onvoldoende gegevens beschikbaar zijn, bijvoorbeeld over plaatselijke ruimtelijke plannen. Ook is de adviesverlening met betrekking tot woonparken niet uniform over de provincies heen. Het Rekenhof meent dat dit moet worden verholpen. Het advies van het ANB is doorgaans positief voor ontbossing, maar de aanvragen betreffen dan ook harde ruimtelijke bestemmingen zoals woon- en industriegebied of werken van algemeen belang zoals leidingen. Het ANB heeft maatregelen om de kwaliteit van het werk te bevorderen, zoals hiërarchisch nazicht, groepsoverleg enzovoort, maar de interne kwaliteitsaudits zouden best worden heropgestart.

3. Uitvoering compensatieplicht

Chris Leflere, eerste auditeur bij het Rekenhof, bespreekt vervolgens de compensatie. Van de 3421 ha waarvoor een ontbossingsvergunning werd toegekend, is 455 ha vrijgesteld van compensatie, om sociale redenen. De overige 85 percent moet wel worden gecompenseerd. Sommige ontbossingen geven aanleiding tot een grotere compensatie dan de oppervlakte die wordt ontbost. Daarom is de compensatieoppervlakte (3860 ha) groter dan de 3421 ha waar mag worden ontbost. De ontbosser mag kiezen of hij in natura compenseert of in geld. De meeste ontbossers verkiezen te betalen, maar naar oppervlakte is het verschil minder groot.

De compensatie in natura wordt vooral uitgevoerd op een terrein van de ontbosser zelf, hoewel hij ook terreinen van derden kan bebossen. Uit veldcontroles blijkt dat de bebossing niet altijd lukt, ook al werd het compensatievoorstel bosbouwtechnisch nagezien door het ANB. Financiële compensatie biedt de burger meer zekerheid om zich veilig, snel en definitief van zijn compensatieplicht te kwijten. Het ANB kampt met een achterstand in veldcontroles, maar die verkleint wel. Het Rekenhof beveelt aan om de compensatie in natura tijdig te controleren en te attesteren.

Wat de financiële compensatie betreft, is het onzeker of het ANB alle te ontvangen bosbehoudsbijdragen volledig, correct en tijdig registreert. Of de verschuldigde bosbehoudsbijdragen ook werden betaald, kan dus niet met zekerheid worden gesteld. Daartoe ontbreken voldoende beheersmaatregelen vanuit de centrale dienst, geïnformatiseerde koppelingen tussen de informatiesystemen (postregistratiesystemen in de provinciale diensten, ontbossingsdatabank en OraFin) en een administratief organisatieproces op provinciaal niveau met voldoende aandacht voor functiescheidingen en risicobeheersing. Het is dan ook raadzaam dat het ANB zorgt voor een betere uitwisseling en controle van de dossiergegevens. In overleg met Financiën en Begroting dient werk te worden gemaakt van een koppeling tussen de ontbossingsdatabank en het boekhoudsysteem, een betere registratie van de dubieuze vorderingen en een regeling van de contante rechten. Het Rekenhof beveelt aan de verwerking van de financiële compensatievoorstellen te uniformiseren met aandacht voor functiescheiding en eerstelijnscontrole.

4. Besteding van het Bossencompensatiefonds

De ontvangen bosbehoudsbijdragen komen terecht in het Bossencompensatiefonds. Die middelen worden aangewend voor bebossingsinitiatieven, die het voorwerp vormen van de laatste onderzoeksvraag. In concreto betreft het grondaankopen door het ANB zelf en projectsubsidies voor aankopen, tot voor kort enkel voor lokale overheden maar nu ook voor particulieren.

Er blijkt een onevenwicht tussen de ontvangen bosbehoudsbijdragen en de oppervlakte aan bossen die daarmee moet worden gerealiseerd. Met 54 percent van de middelen al bestemd voor een aankoop of subsidie, zal maar 30 percent van de te bebossen oppervlakte kunnen worden aangekocht. Het Rekenhof beveelt dan ook aan na te gaan of geen bijkomende maatregelen nodig zijn om tot een werkelijke compensatie van de ontboste oppervlakte te komen. Er zijn verschillende mogelijkheden maar het Rekenhof spreekt zich niet uit over deze opportuniteitskwestie.

Het aankoopproces werd einde 2014 op vraag van het ANB zelf extern geëvalueerd. Dit resulteerde in verschillende aanbevelingen over de rolverdeling bij het aankoopproces, de doorlooptijd van de dossiers en het verloop van het uitgavenproces. Het ANB heeft hiervoor een actieplan opgezet en maatregelen opgenomen in het project Patrimoniumbeheer 2.0.

Daarnaast lijstte het Rekenhof volgende knelpunten op met een impact op de doorlooptijd of de afronding van aankoopdossiers: de hoge gronddruk, de mogelijke impact op het landbouwgebruik, de integratie van de federale aankoopcomités in de Vlaamse administratie, de beperkte uitgavenmachtiging van het fonds, discussies rond ruimtelijke planningsprocessen en de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Het Rekenhof beveelt aan dat werk wordt gemaakt van deze knelpunten en van de verdere implementatie van het actieplan, alsook om te onderzoeken of een afwijking mogelijk is op de plafonnering van de middelen van het fonds.

Wat de bebossingsgraad betreft van de door het ANB aangekochte gronden, heeft het ANB er geen goed zicht op in welke mate de uiteindelijke doelstelling is gerealiseerd, namelijk de aangekochte gronden binnen een redelijk termijn bebossen. Minstens 55 percent van de aangekochte gronden is bebost, over de resterende 45 percent kan het agentschap geen sluitend antwoord geven. Dat is het gevolg van een gebrekkige gegevensregistratie. Een afstemming van de data en kwaliteitscontroles op de data-invoer in de diverse databanken is nodig.

Tot slot gaat de spreker in op de bevindingen bij de subsidies voor projectoproepen. Zij zijn erop gericht om de aankopen van te bebossen terreinen te versnellen. De regels ervoor verschillen van oproep tot oproep. Het Rekenhof meent dat daar, nu het systeem al enkele jaren wordt gebruikt, toch wat meer stabiliteit, voorspelbaarheid zou in moeten komen. De minister dient dus werk te maken van een reglementair kader voor de toekomstige projectoproepen. Bij de projectoproepen worden in principe de beste projecten gekozen en gesubsidieerd. Wat het beste project is, hangt ook af van de beoordelingscriteria en de beoordelaars. Er zijn nogal wat verschillen tussen die beoordelingscriteria over de jaren heen en de beoordelingen van enerzijds de provinciale diensten en anderzijds de jury. Het beste project is met andere woorden een relatief begrip, maar het Rekenhof wil daarmee zeker niet zeggen dat er van willekeur sprake is. Tot slot stelt het Rekenhof vast dat de werkelijke aankopen bij de gesubsidieerde projecten traag verlopen.

5. Aanbevelingen aan de minister

Het Rekenhof beveelt onderzoek aan naar de nood aan bijkomende maatregelen om compensatie daadwerkelijk te realiseren; werk te maken van knelpunten in aankoopdossiers en toe te zien op de implementatie van het actieplan; stelt de nood aan een reglementair kader voor toekomstige projectoproepen vast; beveelt onderzoek aan naar een mogelijke afwijking van het budgettaire plafond in het Bossencompensatiefonds; beveelt het uitvaardigen van een omzendbrief aan met betrekking tot de toplaag zonevreemde bossen.

De minister antwoordde dat zij samen met de administratie de aanbevelingen grondig zal onderzoeken en implementeren in de werking. Haar volledige reactie vindt men terug in bijlage 2 bij het verslag, een volledig overzicht van de aanbevelingen in hoofdstuk 6 van het verslag.

II. Repliek van de minister

Minister *Joke Schauvliege* stelt dat aan een aantal aanbevelingen nu al grondig wordt gewerkt door de diensten en dat van een aantal andere werk wordt gemaakt.

Aanbeveling 1 – daadwerkelijke compensatie van ontbossing

Strenger omgaan met vergunningen/ontheffingen

De minister deelt de zorg uit de eerste aanbeveling om de compensatie in de praktijk uit te voeren. Daarbij wijst ze op het verschil tussen een vergunning en een ontheffing. De eerste is de bevoegdheid van de overheid die de stedenbouwkundige vergunning verleent, terwijl de tweede aan de leidend ambtenaar van het ANB gedelegeerd is. Uit de cijfers blijkt dat 974 ontheffingen zijn toegestaan voor 906,47 ha en 13.100 vergunningen voor 3421 ha. Ontheffingen zijn dus goed voor 7 percent van het aantal ontbossingen en betreffen 26 percent van de oppervlakte. Het aantal ontbossingen dat via voorafgaande ontheffing verloopt, is dus niet zo groot, concludeert de minister.

Ingrijpen in de compensatie

Dat de totale gestorte compensatie afneemt, komt door de beslissing van eind vorige legislatuur om voor alle ontbossingen boven 3 ha compensatie in natura te verplichten. Een verder, selectief verbod op financiële compensatie moet bekeken worden, omdat men daarbij botst op het gelijkheidsbeginsel.

Wat het duurder maken van de financiële compensatie betreft, wil de minister alvast werk maken van de indexatie. De teksten zijn klaar om aan de regering voor te leggen. Prijs is uiteraard afhankelijk van ligging. Gemiddeld wordt 2,79 euro/m² betaald door het ANB, maar dat kan bij stadsrandbossen oplopen tot 15 euro/m².

Ander mogelijk instrument dat onderzocht wordt, is de vergoeding van waardeverlies voor eigenaars die tot bebossing overgaan.

De mogelijkheden voor bebossing vergroten

Een en ander wordt ook meegenomen in de voorbereiding van het Pachtdecreet, in het licht waarvan Herman De Croo al voorstellen lanceerde.

Andere mogelijkheid is om de middelen van de bossencompensatie niet alleen in te zetten voor verwerving, maar ook bijvoorbeeld als vergoeding van grondwaardevlies in geval de huidige eigenaar wil bebossen.

Aanbeveling 2 – knelpunten in de aankoopdossiers wegwerken

Het ANB is volop bezig met werk te maken van de knelpunten in de aankoopdossiers. Het agentschap is op zoek naar betere procedures, waarbij middelen pas worden vastgelegd bij een akkoord met de verkoper en niet reeds vanaf de intentie. In het kader van de begrotingsaanpassing werd ook beslist de reserves vrij te maken. Het ANB zal ook de agenda voor de realisatie van stadsrandbossen actualiseren.

Aanbeveling 3 – uitwerken reglementair kader voor toekomstige projectoproepen

De projectoproepen werden uitgebreid van lokale besturen naar particulieren. De minister belooft een reglementair kader vast te leggen, maar wijst er meteen op dat mooie projecten enige soepelheid vereisen. Op dit moment beslist een onafhankelijke jury. Er wordt ook onderzocht of de projectoproep niet twee keer per jaar kan worden gelanceerd, wat een versnelling kan betekenen.

Aanbeveling 4 – mogelijkheid onderzoeken van een afwijking van plafonnering van de te gebruiken middelen

De minister herhaalt dat op de aanbeveling over de afwijking op de plafonnering van de middelen van het Bossencompensatiefonds is ingegaan bij de begrotingsaanpassing.

Aanbeveling 5 – uitvaardigen omzendbrief voor zonevreemde bossen

Aan de omzendbrief voor zonevreemde bossen wordt de laatste hand gelegd door Ruimte Vlaanderen en het ANB. Doel is hem snel rond te sturen aan de lokale besturen, verzekert de minister.

Aanbeveling 6 – uniforme advisering aanvragen waarborgen

Wat de uniforme advisering en het beoordelingskader betreft, wijst de minister erop dat er sinds de interne reorganisatie van het ANB veel meer controle is en dat een en ander niet langer apart per provincie verloopt.

Aanbeveling 7 – kwaliteitsaudits op naleving interne richtlijnen reactiveren

Wat de kwaliteitsaudits betreft, meldt het ANB dat het de interne dienstenrichtlijn voor de beoordeling van ontbossingsaanvragen up-to-date houdt en dat het geen formele klachten over haar adviezen en beslissingen ontving. Het agentschap zal de kwaliteitscontroles op de naleving van de interne richtlijn terug oppikken en meer op punt stellen.

Aanbeveling 8 – volledige en juiste gegevensregistratie

Ten aanzien van de gegevensregistratie, laat het ANB weten dat het ingeschreven is in het project Radicaal Digitaal en dat het de koppeling wil maken tussen haar databank en OraFin.

Aanbeveling 9 – uniformisering administratief proces

De maatregelen die ad hoc reeds bestaan binnen de provinciale diensten voor de verwerking van de financiële compensatie zullen verder geüniformiseerd worden. Aanrekeningen op een verkeerd boekjaar zijn te wijten aan informatie die te laat aan het ANB wordt doorgegeven door de vergunningverlenende overheid.

Aanbeveling 10 – compensatie in natura tijdig controleren

Controle op de uitvoering van de compensatie in is een aandachtspunt bij het ANB en een prioriteit binnen het handhavingsprogramma. De Natuurinspectie maakt werk van meer controle.

Aanbeveling 11 – afstemming databanken

Het ANB maakt werk van een goede databank beheer en verweving. Het wil met andere terreinbeheerders een eenduidige boekhouding ontwikkelen om tot een correcte balans te komen.

III. Vragen en opmerkingen van de leden**1. Tussenkomen van Hermes Sanctorum-Vandevoorde**

Hermes Sanctorum-Vandevoorde noemt het werk van het Rekenhof zeer grondig en gefundeerd met cijfers. Hij is blij dat de minister de grote lijnen van het rapport niet in twijfel trekt.

Als voornaamste vaststelling uit de analyse onthoudt hij dat de toestand nog dramatischer is dan iedereen vermoedde. Er is geen goede kant aan: alles loopt scheef, van het grote verhaal tot de kleinste details. Men kan alleen maar concluderen dat het huidige Bossencompensatiefonds zorgt voor netto ontbossing in Vlaanderen.

De minister leek in haar repliek op de aandachtspunten haar paraplu open te trekken. Zij schuift door naar de lokale overheden, die de vergunningen uitreiken, maar zij heeft wel het decretaal kader in handen. Zij noemt het aandeel van de ontheffingen klein, maar het rapport stelt dat de afgelopen vijf jaar gemiddeld 100 aanvragen werden ingediend en 20 geweigerd. Dat is de realiteit en haar verantwoordelijkheid.

De vraag blijft of in natura compenseren wel voldoende gebeurt. Onder 3 ha kan men financieel compenseren, maar dat blijkt niet te werken. De minister komt bij

alle punten van kritiek door het Rekenhof niet verder dan: er wordt aan gewerkt. Hij erkent dat het dossier niet gemakkelijk is maar anderzijds zijn de aanbevelingen al lang bekend. Het door hem verwachte, concrete stappenplan met door te voeren wijzigingen, ontbreekt echter. Zijn fractie kan niet anders dan haar repliek onvoldoende achten. Wanneer gaat de minister eindelijk dat Bossencompensatiefonds eens aanpakken? Kan zij binnen een maand een plan voorleggen dat een einde stelt aan de netto ontbossing?

2. Tussenkoms van Wilfried Vandaele

Wilfried Vandaele hoorde ook als antwoord dat "eraan gewerkt wordt". Anderzijds is het wel zo dat het Rekenhof de periode vóór de aanpassingen van 2014 bekeek.

Het lid vraagt meer uitleg over de provinciale verschillen in de aanpak van woonparken. Hoe en wanneer wordt voor afstemming gezorgd?

Hij wil ook meer duidelijkheid over de vaststelling dat het ANB weinig of niet in beroep gaat als na ongunstig advies toch een vergunning voor ontbossing wordt verleend. Moet dit instrument niet echt gebruikt worden als het nodig is?

Ook hij vraagt naar een timing van de verbeterde controle van de uitvoering van de compensaties en dringt aan op een snelle oplossing.

Volstaat het louter indexeren van de bedragen als oplossing, terwijl deze bedragen door de overal gestegen grondprijzen al lang niet meer voldoende zijn om te kunnen compenseren?

Is de minister van plan iets te doen aan de andere knelpunten zoals het verkrijgen van bebossingsvergunningen in agrarische gebieden?

3. Tussenkoms van Valerie Taeldeman

Valerie Taeldeman wil weten hoe het ANB omgaat met de aanbeveling om de achterstand in de veldcontroles weg te werken. Hoe kan de afstemming op het terrein verbeteren en overgegaan worden tot attestering? Hoe wordt de afstemming van de databanken concreet uitgevoerd?

Ook zij wil meer uitleg over de indexering van de bosbehoudsbijdrage.

Wat het Bossencompensatiefonds betreft, herinnert zij eraan dat de sinds 2002 opgebouwde reserves werden gebruikt voor het stadsbos in Gent in 2010, en dat ze in 2011 werden opengesteld voor projectoproepen bij gemeenten en provincies en sinds 2015 ook bij burgers en verenigingen. Er is dus wel degelijk iets gebeurd. Zij vraagt naar cijfers over het effect van de door het parlement goedgekeurde beslissing uit 2014 om de compensatie in natura verplichten boven 3 ha. Volgens haar zitten die niet in de audit.

Hoe ziet de minister precies de rol van de Regionale Landschappen, waarvan ze zei dat ze die meer wou betrekken? Het lid heeft dezelfde vraag over de Bosgroepen. Zij polst ook naar de manier waarop terreinbeherende verenigingen en erkende partners kunnen versterkt worden.

4. Tussenkoms van Bruno Tobback

Bruno Tobback signaleert dat hij uit een antwoord van de minister op een schriftelijke vraag van hem leerde dat ook vorig jaar de financiële compensatie gegroeid is in de plaats van afgenomen (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2015-16, nr.

407, aan minister Joke Schauvliege). Als de minister recentere informatie heeft, verneemt hij die graag.

Algemeen stelt hij pijnlijk vast dat in de schaarser wordende bossen nogal wat 'mist hangt' en dat die bewust gevoed wordt. De kwestie is zeer actueel omdat de schaarste zo groot is en een groot deel van de bevolking daar een einde wil aan maken. Hij is dan ook teleurgesteld en zelfs gechoqueerd dat de minister de verdwijning van 900 ha bos door ontheffing niet zo veel noemt. Als uit de audit blijkt dat de reglementering er niet in slaagt die zorgwekkende ontwikkeling te stoppen, roept dat ernstige vragen op. Relativering is niet op haar plaats.

De genoemde indexering is op zich een goede zaak, maar hij is bang dat zij niet volstaat. Wat vindt het Rekenhof een voldoende hoge bijdrage, in het licht van de vaststelling dat zelfs het – hogere – subsidieplafond voor lokale besturen niet hoog genoeg is om de kosten van herbebossing te dekken? Hoeveel is echt nodig, gemiddeld? Hij suggereert om de werkelijke kosten te berekenen en dat bedrag te hanteren bij de vaststelling van de compensatiebijdrage voor ontbossing.

Verder is hij ook redelijk gechoqueerd door de slecht functionerende databanken en uitwisseling van gegevens, die onvolledig en zelfs contradictorisch zijn. Uit pagina 51 van het rapport leidt hij af dat van de aangekochte 637 ha slechts 512 ha te lokaliseren is, waarvan 144 ha (28 percent) aantoonbaar bebost is en nog eens 204ha misschien. Burgers stortten, in ruil voor een vergunning, 46 miljoen euro om 2340 ha aan te kopen en te bebossen in 2002-2014. Daarvan is dus 144 ha onbetwistbaar bebost. Dat is zes procent of 3 miljoen euro, rekent het lid voor. Al de rest is ofwel nog niet uitgegeven ofwel aan iets waarvan men niet weet wat het is. Hij had van de minister dan ook een ernstiger antwoord verwacht. De Vlaamse Regering had zich toch voor de compensatie geëngageerd?

De middelen van het Bossencompensatiefonds zijn onvoldoende om de doelstelling van 2340 ha te halen en ze vandaag optrekken zal pas in de toekomst compensatie mogelijk maken, maar doet niets aan de achterstand. Vandaag blijkt dat er niet eens instrumenten noch regeringsvoorstellen zijn om aan te tonen dat er met meer dan 6 percent van die op zich al onvoldoende middelen bos wordt aangelegd. Dat kan men geen ernstig beleid noemen. Op deze manier komt de boscompensatie zelfs tegen 2050 niet in orde. Wat minimaal nodig is, is een goed werkende database, een strengere reglementering die ervoor zorgt dat er minder hoeft gecompenseerd te worden, en duidelijke regels die ervoor zorgen dat de middelen die binnenkomen volstaan en kunnen gebruikt worden. Het lid begint te vermoeden dat men bewust mist spuit in de stille hoop dat men geen bossen hoeft aan te planten.

Verplichte compensatie vanaf 3 ha is een goede maar bij lange na niet voldoende poging. Het lid dringt aan op concrete antwoorden op de aanbevelingen van het Rekenhof in de plaats van de gepresenteerde algemeenheden.

5. Tussenkost van Gwenny De Vroe

Gwenny De Vroe stelt vast dat het rapport kritisch is. De feitelijke ontbossing gaat door, in een regio met 11 percent bosoppervlakte. Verder blijkt dat de onduidelijkheid van de cijfers een aanslepende kwaal is. Wat doet de minister om de werking van het ANB op dit punt te optimaliseren, de gegevensuitwisseling elektronisch te laten verlopen en correcte cijfers te garanderen?

Het opvoeren van de veldcontroles op de compensatie in natura, vindt het lid niet meer dan logisch na lectuur van het rapport.

Is de minister het ermee eens dat lokale besturen te vaak overgaan tot een vergunning voor ontbossing, ook als er voldoende argumenten voor weigering zijn? Hoe wil zij die kleine ontbossingen een halt toeroepen?

Het resterende saldo van de bosbehoudsbijdragen volstaat niet om de herbebossingsopdracht uit te voeren. Bracht de minister de verhoging reeds ter sprake in de Vlaamse Regering en wat is haar timing? Op grond van welke criteria kwam zij tot een bedrag van 2,62 euro/m²? Welke garanties heeft ze dat men met die prijs de doelstellingen realiseert? Hoe komt het dat men met het huidige bedrag in het fonds slechts 30 percent van de opdracht kan uitvoeren? Hoe beoordeelt ze de aanbeveling om de decretale uitzonderingsgronden strenger te maken en de compensatiefactor op te trekken?

Haar fractie wil private eigenaars meer betrekken bij het realiseren van de bebossingsopdracht. Het is belangrijk om naast de Regionale Landschappen ook de Bosgroepen te betrekken.

Welke meetbare doelstellingen kreeg het ANB mee voor de 3 miljoen euro die het kreeg uit het Bossencompensatiefonds?

De uitbreiding van de projectaanvragen naar particulieren en de verdubbeling van de oproep tot tweemaal per jaar moet goed opgevolgd worden, vindt het lid.

Wat is de stand van zaken in de door de minister na de Klimaattop beloofde organisatie van rondetafels over extra bosverbindingen?

Waarom heeft de Vlaamse Regering de bespreking van de bescherming van de toplaag uitgesteld?

Tot slot is zij blij dat de minister de voorstellen van collega Herman De Croo over de pachtwetgeving vernoemde.

6. Tussenkomst van Tinne Rombouts

Tinne Rombouts merkt op dat het Bossencompensatiefonds sinds 2002 een apart fonds is, wat afspraken nodig maakt met het oog op de ESR-neutraliteit. Is een andere benadering mogelijk – zoals onderbrenging in het Minafonds – waardoor die moeilijkheid wegvalt?

Indexering lijkt het lid gerechtvaardigd. Was de oorspronkelijke berekening van de bijdrage, die uiteindelijk verlaagd werd bij de opstart in 2002, toen nog voldoende om de compensatie te realiseren? Of moet men ook rekening houden met andere dan financiële waarden, met name de mogelijkheid dat het vervangende bos meer kwaliteitsvol is dan het gekapte?

IV. Antwoorden

1. Antwoorden van de minister

Minister *Joke Schauvliege* repliceert dat ze niet alleen bezig is en zaken onderzoekt maar ook beslist heeft tot verplichte compensatie in natura boven 3 ha, 8 miljoen euro heeft vrijgemaakt uit de reserves van het Bossencompensatiefonds, en de projectoproep heeft gelanceerd en uitgebreid.

Anderzijds erkent ze wel dat in het rapport aanbevelingen tot bijstellingen worden geformuleerd, maar het ANB heeft ondertussen een actieplan opgemaakt om daaraan tegemoet te komen. De beroepsmogelijkheid werd volledig gedelegeerd

aan de administrateur-generaal en zij komt daar niet in tussen, evenmin als in opvolging en controle.

In indexering was niet voorzien bij de oorspronkelijke vastlegging van de compensatiebijdrage. De minister belooft ervoor te zorgen dat er nu wel een automatische indexering komt. Het klopt ook dat het initiële bedrag destijds door minister Vera Dua fors verminderd is van 120 frank per m² naar 80 frank. Geïndexeerd komt, zoals gezegd, de bijdrage op 2,62 euro/m², wat niet veel verschilt van het gemiddelde van 2,79 euro/m² voor aankoop en bebossing. Beleidskeuzes als die voor stadsrandbossen verhogen wel die prijs en de vraag is dan of men een eigenaar die wil ontbossen daarvoor moet laten opdraaien. Differentiatie in de compensatiebijdrage volgens de ligging kan ook problemen opleveren met het gelijkheidsbeginsel.

De minister waarschuwt vervolgens voor de mogelijke reactie op een forse bijdrageverhoging en een volledig ontbossingsverbod. Zij voorspelt dat eigenaars in Vlaanderen dan zullen verhinderen dat bomen gaan groeien op hun terrein. De plichtsbewuste mensen die thans gedurende 30 jaar bomen laten staan op de bouwgrond voor hun kinderen, zullen dat dan niet meer doen. Zij is er dan ook niet van overtuigd dat het opportuun is om dergelijke, kleine ontbossingen tegen te gaan.

Volgens haar zijn de Vlaamse bossen goed beschermd door een hele reglementering. Zij blijft erbij dat er wel degelijk een kentering is in de ontheffingen. Terwijl in 2005-2009 gemiddeld 82 ha/jaar werd ontheven, was dat in 2010-2014 slechts 52 ha/jaar. De verplichte compensatie boven 3 ha sinds 2014 is zichtbaar in de cijfers want zij bracht het percentage in natura op 51 percent van de dossiers. Tegelijk dalen de inkomsten van het Bossencompensatiefonds door de verplichte compensatie bij een ontbossing boven de 3 ha.

De inschakeling van de Regionale Landschappen heeft als voordeel dat dit reeds een samenwerkingsverband is, waardoor men snel naar consensus kan gaan. Doel is dat zij tegen oktober concrete voorstellen formuleren, op basis waarvan zij dan middelen kunnen ontvangen uit het fonds. Ook de Bosgroepen, die een provinciale bevoegdheid werden, blijven een belangrijke partner. Daarover wordt thans met hen overlegd, mede in het licht van de ongerustheid over het volgend jaar verdwijnende Vlaamse aandeel in hun betaling. Recent werd ook het Bosforum opgericht als aanspreekpunt voor de overheid. Alle actoren zijn erin vertegenwoordigd, inclusief de Bosgroepen. Uiteraard zijn ook de terreinbeherende verenigingen van belang.

Het ANB wil voortaan meer werken met een databank van grondreserves voor bebossing. In haar beleid wil ze ook meer het spoor volgen van samenwerking met bijvoorbeeld particuliere eigenaars, waardoor het agentschap niet zelf hoeft aan te kopen. Het kreeg de opdracht in die richting verder te werken.

De rondetafel Bos en Natuur wordt in juni opgestart. De datum ligt vast.

De bespreking van de bescherming van de toplaag zonevreemde bossen is uitgesteld om nog een aantal criteria te bekijken. Zij komt binnenkort opnieuw op de agenda van de Vlaamse Regering, verzekert de minister.

2. Antwoorden van het ANB

Carl De Schepper, teamverantwoordelijke bij de entiteit Strategie en Innovatie van het ANB, bevestigt dat de delegatie van de beslissing om in beroep te gaan ligt bij de leidend ambtenaar van het ANB, zijnde de administrateur-generaal, Marleen Evenepoel. Zij maakt er nog geen gebruik van omdat ze eerst wil

inzetten op een goede relatie met de lokale besturen. In de interne reorganisatie van het agentschap werd daar een aparte equipe voor ontwikkeld. Toch werd door het ANB reeds een afwegingskader ontwikkeld voor het overwegen om in beroep te gaan. Aanleiding hiertoe is niet alleen deze audit, maar ook de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen. Dit afwegingskader is momenteel in overleg met de administrateur-generaal.

Het ANB diende het Rekenhof van repliek over de woonparken, maar het rapport is niet helemaal aangepast op dat punt. Het agentschap heeft wel degelijk duidelijke instructies rond dit thema in de interne richtlijn waarbij verwezen wordt naar omzendbrieven van Ruimte Vlaanderen. Daarin staat bijvoorbeeld dat de bebouwbare oppervlakte maximaal 250 m² mag bedragen en dat het resterende deel beschikbaar moet blijven voor publiek groen, waarvan 10 percent in gebruik mag genomen worden voor typische tuintoestanden als een zwembad, een speelruimte of een grasperk. Het overgrote deel dat bebost is, moet zo blijven, concludeert hij. Anderzijds heeft de lokale, vergunningverlenende overheid daar vaak een andere kijk op, wat leidt tot discussies.

Hij erkent de achterstand in de controle van de compensaties. Die wordt stapsgewijs weggewerkt in de komende twee jaar. Verder weet hij dat de databanken een zwak punt vormen. Zij zijn in de loop van de tijd zelf ontwikkeld maar vormen niet het best beschikbare instrument. Zo zit er bijvoorbeeld geen autocorrectiefunctie in. Ze vormen een aandachtspunt in het strategisch plan dat thans wordt voorbereid in het kader van Radicaal Digitaal. Op dit moment worden nog veel gegevens manueel ingevoerd, wat het risico op fouten verhoogt. Ook in de lange registratiecodes van kadasterpercelen sluipen gemakkelijk fouten, die men aan het wegwerken is.

Het ANB is graag bereid om statistische gegevens beschikbaar te stellen.

Het ANB zal in het kader van de aanbevelingen zorgen voor een rollend aankoopprogramma met dossiers die door de basis worden aangeleverd. Hij erkent dat het agentschap thans niet precies kan zeggen hoeveel bebossing heeft plaatsgevonden op gronden die verworven zijn met middelen uit de boscompensatie. Maar ook daar wordt aan gewerkt. De spreker wijst er ook dat er goede redenen kunnen zijn voor de achterstand. Zo gebeuren alle aankopen in der minne met de grondeigenaar, maar aan effectieve bebossing gaan vaak onderhandelingen vooraf met bijvoorbeeld een zittende landbouwer die zijn beroep nog een aantal jaar wil kunnen uitoefenen. Dat zorgt voor vertraging ten opzichte van de initiële doelstelling. Het ANB wist al perfect welke gronden tot zijn patrimonium behoren en of ze verworven zijn met reguliere of fondsmiddelen, maar dat laatste onderscheid werd bij de registratie van de uitgevoerde bebossingswerken nog niet gemaakt, zoals het Rekenhof terecht opmerkte, met een verschil tussen beide tot gevolg.

Tot slot vermeldt hij nogmaals het plan van aanpak. Over de stand van zaken zal intern binnen het ANB driemaandelijks worden gerapporteerd.

3. Antwoorden van het Rekenhof

Chris Leflere bevestigt dat het effect van de verplichte compensatie in natura niet werd bekeken voor 2015. Het klopt dat de inkomsten 2015 uit de bosbehoudsbijdrage inderdaad een beetje gedaald zijn, tot ongeveer 3 miljoen euro, maar het Rekenhof kan er zich niet over uitspreken of dit de impact is van die maatregel.

De auditeurs hebben de waarde van de indexering niet ingeschat. Voor een berekening moet men eerst de huidige verkoopprijzen en hun evolutie nagaan. Gemiddeld betaalt het ANB 3,6 euro/m² bij aankopen met middelen uit de

boscompensatie, maar de spreker wijst erop dat het agentschap via het Minafonds ook heel wat gronden koopt, die misschien een pak goedkoper zijn. Een recent onderzoek van de Inspectie van Financiën, die het publiceerde in haar activiteitenverslag, komt tot een soortgelijke prijs van 35.000 euro/ha. Zij stelt zelfs voor om tot 4 euro/m² te gaan voor de bosbehoudsbijdrage. Een en ander werd ook meegedeeld aan de Vlaamse Regering.

Het klopt dat de aankopen in de ene dienst worden geregistreerd met de klassieke nummering van de kadasterpercelen (met een heel lange code) en het zou al heel wat helpen mocht die gebruikmaken van de CAPAKEY (een nieuwe unieke codering voor de kadasterpercelen). Daarmee heeft men al een oplossing voor de 120 ha die men thans niet terugvindt in de databank van de andere dienst.

Het Rekendecreet zegt dat het variabel krediet gevormd wordt door de som van het saldo van het vorige jaar en de ontvangsten van het huidige jaar. Dat is het uitgavenplafond. In de context van ESR en het streven naar een nettoresultaat zonder tekort, gaat men ingrijpen op die middelen. In de toelichting bij het bijblad is sprake van de beslissing om 7 miljoen euro van het saldo vrij te maken. Dit wordt evenwel beperkt tot 2 miljoen euro extra aan de vereffeningskant, die, anders dan de vastleggingen, effect heeft op het ESR-saldo en daarom gecompenseerd wordt op andere kredieten binnen de begroting van Leefmilieu, meer bepaald kredieten voor Water en Natuur. De Inspectie van Financiën bevestigt in de genoemde publicatie het standpunt van Financiën en Begroting om de ESR-neutraliteit vrij strikt toe te passen. Voor de Inspectie is een beperkte intering op het fonds evenwel geen taboe. Een verschuiving naar het Minafonds lijkt de auditeur dan ook geen oplossing.

Jan Meyus vult aan dat het Rekenhof wel degelijk het antwoord van het ANB over de woonparken heeft verwerkt in zijn rapport. Het wordt vrijwel letterlijk geciteerd op pagina 29 en is ook opgenomen in het algemeen besluit.

V. Bijkomende vragen en antwoorden

Hermes Sanctorum-Vandevoorde vindt de verwijzing van de minister naar de beslissing van veertien jaar geleden een zwaktebod van het grootste kaliber. De helft van die periode was Joke Schauvliege zelf minister. Hij verwacht dan ook meer daadkracht van haar.

Het klopt dat de auditperiode eindigt in 2014 maar uit antwoorden op parlementaire vragen van hemzelf en andere leden blijkt dat de problemen sindsdien helemaal niet zijn opgelost. Het Bossencompensatiefonds zorgt nog altijd voor netto ontbossing. Hij hoopt dat de minister er nog altijd van uitgaat dat ontbossing door minstens evenveel hectare bebossing moet gecompenseerd worden. Sommige van haar kanttekeningen waren immers zorgwekkend.

Een van haar centrale stellingen is dat men niet te streng mag zijn, want dan zal helemaal geen bos overblijven. Het Rekenhof wijst er nochtans op dat het risico op illegale ontbossing ook nu al bestaat, en dat dit onvoldoende wordt opgevolgd.

De minister repliceert dat de historische reserve van 7,6 miljoen euro wordt vrijgegeven, maar het lid leest de begrotingsaanpassing anders. Daarin staat slechts een bijkomend betaalkrediet van 2 miljoen euro. Alleen dat deel wordt daadwerkelijk uitgegeven.

Hij vat samen dat voor verschillende fracties het antwoord van de minister dat ze er werk zal van maken, niet genoeg is. Hij vraagt haar andermaal om binnen een

maand naar het parlement te komen en ervoor te zorgen dat het fonds wel werkt dan wel een alternatief te formuleren.

Bruno Tobback leest een antwoord van de minister voor op zijn schriftelijke vraag uit februari, waaruit blijkt dat het aandeel van de financiële compensatie in 2015 helemaal niet gedaald maar juist opnieuw gestegen is van 49 percent naar 77,5 percent, een percentage dat vergelijkbaar is met de voorafgaande jaren, op het uitzonderlijke jaar 2014 na. Hij wil hierover snel duidelijkheid.

Wat de volledigheid van de financiële compensatie betreft, herinnert hij aan de geest van het Bosdecreet, waarin ontbossing in principe verboden is en uitzonderingen minstens evenwaardig moeten gecompenseerd worden, boom voor boom. Als een regering beslist om de bijdragen systematisch laag te houden, moet zij het verschil met de werkelijke kosten goedmaken uit de algemene middelen. Met het door de minister voorgestelde bedrag wordt duidelijk dat zij degene die ontbost en het economische voordeel ontvangt, niet de volledige last van de compensatie wil laten dragen. De rest van de rekening schuift zij door naar de belastingbetaler van de centrale of lokale overheid. In de plaats daarvan roept het lid op het correct berekende bedrag aan te rekenen aan wie ontbost, ofwel alles eerlijk aan de belastingbetaler uit te leggen.

Verder wil hij best soepel zijn in afspraken en uitdoofscenario's op het terrein, want dergelijke methoden zorgen vooral in het begin voor achterstand en lopen na een tijd af. Het lid stelt echter vast dat hier sprake is structurele achterstand, die blijft voortduren. Probleem is dat we niet eens kunnen te weten komen of hij niet nog aangroeit. Noch de minister, noch het parlement, noch de belastingbetaler zijn op de hoogte van deze praktische afspraken met tientallen miljoenen euro's belastinggeld. Minstens de informatie over welke grond is gekocht, wanneer er bebost wordt en hoe dat loopt, moet publiek gemaakt worden. Maar dat gebeurt niet en dagelijks stelt men vast dat meer en meer bos verdwijnt.

Hoe motiveert deze regering, die de burger serieus wil nemen en geen last naar de toekomst doorschuiven, dat? Uit het rapport van het Rekenhof kan men alleen maar afleiden dat een moratorium op kapvergunningen wenselijk is tot men kan bewijzen dat de wet wordt nageleefd. Men ontbost zonder te compenseren en houdt iedereen voor de gek, te beginnen met de betalers van de bijdragen.

Wilfried Vandaele vindt de suggestie om de compensatie per hectare los te laten, gevaarlijk. Als men er niet eens in slaagt een gewoon bos aan te planten, moet men niet gaan rekenen op hogere kwaliteit. Hij pleit ervoor om vast te houden aan de 1-op-1-compensatie.

In heel wat streken komt men nergens met de gemiddelde aankoopprijs van het ANB. Het lid waarschuwt voor het perfide effect dat gebieden met dure grond en waar nu al weinig bos is, achtergesteld worden.

Gweny De Vroe vindt het vanzelfsprekend dat de achterstand wordt ingehaald en dat meer bebost wordt. Zij vraagt om van de databank een prioriteit te maken.

Wat de woonparkgebieden betreft, pleit ze tegen de praktijk van lokale besturen om met twee maten en gewichten te werken, waarbij het ene project bos moet behouden en het andere niet. Men moet ervoor zorgen dat zo weinig mogelijk bomen verdwijnen. Bovendien brengt de geschetste praktijk verongelijkte burgers tot ontbossing zonder vergunning. Hoe wil de minister dat belemmeren?

Verder wil ze vernemen op welke manier de 3 miljoen euro die het ANB ontvangt uit het fonds ook private eigenaars ten goede komen. Zij steunt de aanpak

waarin het agentschap zelf minder aankoopt. Beheersovereenkomsten kunnen volgens haar immers sneller dingen teweegbrengen.

Wat de zonevreemde bossen betreft, dringt ze erop aan dat de lokale besturen zo snel mogelijk instructies ontvangen van de Vlaamse overheid in de aangekondigde omzendbrief.

Tinne Rombouts vraagt of het klopt dat het probleem met de ESR-neutraliteit dan alleen kan opgelost worden door een bedrag in de begroting in te schrijven. In een fonds dat over een verschillende jaren loopt, moet dat immers altijd gecompenseerd worden, heeft zij begrepen.

Minister *Joke Schauvliege* bevestigt het akkoord in de Vlaamse Regering om de genoemde 7,6 miljoen euro aan te wenden. Het komende jaar verwacht men reeds facturen ten belope van 2 miljoen euro. De rest volgt in de daaropvolgende jaren.

Verder verzekert ze ervan uit te blijven gaan dat de ontbossing wordt hersteld op het terrein. Daar wil ze absoluut werk van maken. Vandaar de indexering.

Het overzicht van de aanwending van het bedrag van 3 miljoen euro door het ANB belooft ze te bezorgen.

Dat de gegevens in de databank van het ANB niet up-to-date zijn neemt zij eveneens ter harte.

Over de rondetafel voegt ze nog toe dat die tegen de klimaatconferentie van november aan een plan werkt.

De omzendbrief met instructies voor de lokale besturen wordt zo snel mogelijk uitgewerkt door Ruimte Vlaanderen en het ANB.

Haar percentages inzake compenserende bebossing en financiële compensatie zijn dezelfde als die van de heer Tobback, ze komen uit dezelfde tabel, verzekert de minister.

Bruno Tobback verwijst opnieuw naar het antwoord van 17 februari 2016 op zijn schriftelijke vraag en herhaalt de percentages over de vergunningen. Hij leidt eruit dat af dat de 3 ha-maatregel geen effect had. Een tabel heeft hij niet ontvangen. Hij dringt er dus op aan om te vernemen of de op zich goede regeling ook heeft gewerkt. Uit het genoemde antwoord op zijn schriftelijke vraag blijkt het omgekeerde van wat de minister beweert.

Minister *Joke Schauvliege* blijft erbij dat het effect zichtbaar is. In 2014 kwam 3,4 miljoen euro binnen in het Bossencompensatiefonds, in 2015 was dat 3 miljoen euro. Ze legt uit dat in de tabel het onderscheid wordt gemaakt tussen de jaren 2014 en 2015 en belooft de uitgesplitste cijfers over stedenbouwkundige en verkavelingsvergunningen voor 2014 en 2015 te bezorgen. Haar antwoord op de schriftelijke vraag heeft ze niet bij zich.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Piet DE BRUYN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ANB	Agentschap voor Natuur en Bos
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
ha	hectare
Minafonds	Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur
OraFin	Oracle Financials